

KUNSTRÅDET
Danish Arts Council

Til kulturministeren

Rådets kommentarer til kulturministeren i forlængelse af PLUSS-rapporten og til de generelle overvejelser om en evt. revision af Kunstrådsloven

Kunstrådet
H.C. Andersens Boulevard 2 / DK-1553 København V
T: +45 33 74 50 80 / Fax: +45 33 74 45 45
kunstraadet@kunstraadet.dk
www.kunstraadet.dk

Overordnede mål og rammer for Kunstrådet

Den støtte, Kunstrådet formidler, skal i videst muligt omfang gives på kunstens og kunstnerens vilkår. Den eksisterende kunststøttelovgivning og bevillingsstruktur er ikke fuldt ud tilpasset intentionerne bag oprettelsen af Kunstrådet, og giver bl.a. anledning til uklarhed om arten og omfanget af de politiske krav til rådet.

En revision af kunstrådsloven bør derfor – i overensstemmelse med armslængdeprincippet – primært sigte mod at give Kunstrådet nogle politisk fastlagte overordnede rammer, der er både klare og overskuelige, og som med passende mellemrum revideres i dialog mellem Kunstrådet og det politiske system.

Kunstrådets virkefelt

Kunstrådet bør også fremover være en primær indgang til kunststøttesystemet i Danmark. Rådet støtter PLUSS-rapportens anbefaling af, at rådets nuværende arbejdsområde ikke bør udvides på kort sigt. Kunstrådet har i sin handlingsplan klart markeret sin ambition om at fremstå som en central aktør på kunststøtteområdet. Den rolle skal i den kommende periode udvikles og konsolideres sideløbende med at støtteordningerne i rådets regi skal optimeres og effektiviseres i samarbejde med Kunststyrelsen for bl.a. at minimere og forenkle de administrative arbejdsgange og omkostninger. En snarlig optagelse af flere kunstområder i Kunstrådet ville modvirke denne proces og skabe behov for etableringen af yderligere udvalg og øget administration. Kunstrådet vil dog se på om man i praksis kan anvende en mere fleksibel fortolkning af rådets virkefelt i eventuelle relevante ansøgningssituationer.

Med udgangspunkt i samme argumentation bør Statens Kunstfond og Kunstrådet fortsat opretholdes som to selvstændige organer. Der er ikke tungtvejende grunde til en sammenlægning, og det er vanskeligt at se, hvilke effektivitets- eller produktivitetsfordele, der ville kunne opnås, hvis de to organer blev lagt sammen. Dertil kommer, at der fortsat er et stort ønske i kunstverden om at fastholde 'to indgange' til kunststøttesystemet.

De politiske og finansielle rammer

En forenkling af de politiske rammer kan ske, hvis man afstår fra en detaljeret lovgivning og/eller en ret detaljeret bevillingsstruktur og i stedet gør en flerårig politisk aftale og Kunstrådets handlingsplan til det centrale reguleringsinstrument.

Grundlaget herfor skal være en aftale mellem regering og Folketing om både den samlede økonomiske ramme og hvilke overordnede formål Kunstrådets skal støtte i den kommende 4-års periode.

De politisk fastsatte rammer, indenfor hvilke Kunstrådet skulle yde større, kunne f. eks være:

- Øget international opmærksomhed om dansk kunst
- Børn og unges muligheder for at møde kunsten skal forbedres
- Kunsten skal nå bredere ud
- Øget fokus på vækstlaget

På denne baggrund udarbejder Kunstrådet efterfølgende sin handlingsplan for denne kommende 4-års periode til kulturministerens godkendelse. Handlingsplanen beskriver Kunstrådets og udvalgenes udmøntning af de politiske rammer i konkrete initiativer og projekter samt evt. yderligere initiativer fra rådets egen side.

I aftalen skulle regering og Folketing endvidere fastsætte den samlede økonomiske ramme for Kunstrådet fordelt på hovedformål inkl. rådets egne midler.

Ved udgangen af år 3 af sin funktionsperiode udarbejder Kunstrådet til kulturministerens overvejelse forslag til den kommende periodes indsatsområder og bevillingsramme.

(Det vil formentlig være nødvendigt at forskyde det enkelte Kunstråds funktionsperiode og handlingsplansperiode i forhold til hinanden, således at det afgående råds handlingsplan gælder for det efterfølgende råds første år. En sådan praksis ville generelt set betyde en kontinuerlig bevillingsstrøm og give det nye råd mulighed for at koncentrere sig om udviklingen af sin handlingsplan, som altså også ville virke et år ind i næste rådsperiode).

Rådet kan tilslutte sig forslaget om at rådets funktionsperiode fremover begynder 1.januar.

Lovgivningen

Den nugældende Lov om Kunstråd fastlægger rådets virkeområde og kompetence. De underliggende kunststøttelove om billedkunst, litteratur, musik og teater indeholder mere detaljerede angivelser af, hvad og hvordan rådet kan/skal støtte inden for de enkelte kunstarter. Alle lovene indeholder en bestemmelse om, at Kunstrådet udover de nævnte konkrete formål kan støtte "andre aktiviteter der kan opfylde lovens formål".

Samlet set er lovgivningen præget af, at de enkelte love er blevet til på meget forskellige tidspunkter, og at der kun er sket en nødtørfdig koordinering, da Kunstrådsloven blev lavet i 2003.

Loven giver rådet hjemmel til at støtte stort set alt, hvad der kan anses som kunst inden for rådets virkeområde, men det kan være vanskeligt præcist at fastslå, hvilke forpligtelser lovgivningen pålægger rådet.

En væsentlig forenkling kan opnås, hvis Lov om Kunstrådet og de fire underliggende kunststøtteloves bestemmelser om Kunstrådet samles i én rammelov, der fastlægger Kunstrådets formål og struktur, kravene til handlingsplanen og forpligtelsen til at anvende rådets midler i overensstemmelse med formål og plan.

Kunstrådets navn

Da flere storbykommuner allerede har etableret 'kunstråd' og statens kulturaftaler med kommunerne ofte indebærer oprettelsen af 'kunstråd' er det nødvendigt med en navnemæssig præcisering af Kunstrådet. Det kunne f.eks. være Statens Kunstråd.

Støtte til drift

Kunstrådet kommer ikke uden om at skulle give driftstilskud, da kunsten især inden for musik og scenekunst i høj grad er baseret på institutioner, der har behov for et stabilt driftsgrundlag over en længere periode. Disse driftstilskud kræver en kunstfaglig vurdering, både ved tildelingen og som en løbende evaluering af de støttede institutioner. Dette er med til at sikre en kunstfaglig kvalitet og forhindre, at vurderingsgrundlaget diffunderer over tid. Derfor bør disse tilskud også fortsat administreres af Kunstrådet efter armslængdeprincippet.

Kunstrådet finder i den forbindelse:

- at driftstilskud normalt bør være flerårige (3-4 år)
- at driftstilskud og støtteaftaler af længerevarende karakter kun tildeles, når kunstneriske hensyn gør det nødvendigt
- at der er en konsekvent evalueringsprocedure med klare mål og driftsaftaler, således at støtten kun opretholdes så længe det kunstneriske grundlag er til stede.

Rådets størrelse og sammensætning

Kunstrådets nuværende størrelse og sammensætning er hensigtsmæssig. Det gældende "clear cut"-princip for udskiftning af medlemmerne bør opretholdes.

Vedrørende spørgsmålet om en sammenlægning af de to billedkunstudvalg var der i Kunstrådet ikke enighed om at tilslutte sig anbefalingerne på det foreliggende grundlag.

Kunstrådets opgaver og arbejdsform

Rådets opgave er først og fremmest at udarbejde og følge op på Kunstrådets handlingsplan samt at beskæftige sig med kunststøtten på et overordnet strategisk og kunstpolitisk plan. Rådet rådgiver endvidere kulturministeren, ligesom rådet på eget initiativ kan sætte kunstfaglige sager til debat. Endelig tager rådet initiativ til og behandler støtte til markante, primært tværkunstneriske initiativer.

Ansøgninger behandles som hovedregel kun ét sted: enten i rådet eller i ét af rådets udvalg. Ansøgninger som utvetydigt hjemhører under et enkelt kunstområde behandles endeligt i det relevante udvalg.

For at mindske udvalgsmedlemmernes sagsarbejde bør udvalgene aktivt undersøge mulighederne for at lade Kunststyrelsen tage endelig stilling til rutine-sager, sager med begrænset kunstfagligt indhold samt sager om mindre (standardiserede) bevillinger, hvor objektive kriterier kan opstilles.

Rådets repræsentantskab

Rådet støtter en omdefinering af repræsentantskabets rolle, men forholder sig neutralt i forhold til de to konkrete forslag fra PLUSS-rapporten. Det bør dog overvejes, om det er hensigtsmæssigt at medlemmerne af repræsentantskabet er omfattet af karensbestemmelserne.

Rådets kommunikation udadtil

Kunstrådets støtte skal formidles på en sådan måde, at det fremmer samfundets opmærksomhed og interesse for kunsten i Danmark. Rådet kan derfor generelt tilslutte sig rapportens anbefalinger om øget gennemsigtighed og åbenhed.

Forenkling og effektivisering

Rådet har bedt Kunststyrelsen udarbejde forslag til forenkling og effektivisering af kunststøtteadministrationen med afsæt i PLUSS-rapportens anbefalinger samt de evt. fortsat relevante anbefalinger fra Forenklingsredegørelsen fra august 2004, med henblik på efterfølgende behandling i udvalg og råd. Forslagene skal identificere mulighederne for en forenkling af kunststøtten ved ændringer i:

- Kunstrådets og Kunststyrelsens tilrettelæggelse af arbejdet
- Lovgivningen
- Bevillingsreglerne, herunder primært tipsmidlerne

Samarbejdet med Statens Kunstfond

Kunstrådet vil afsøge mulighederne for et styrket samarbejde med Statens Kunstfond i forlængelse af den nuværende samarbejdsaftale.